



Raad van de
Europese Unie

Brussel, 11 februari 2015
(OR. en)

6122/15

CYBER 5
RELEX 114
JAIEX 6
TELECOM 32
COPS 42

RESULTAAT BESPREKINGEN

van:	het secretariaat-generaal van de Raad
aan:	de delegaties
Betreft:	Conclusies van de Raad over cyberdiplomatie

Voor de delegaties gaan in de bijlage de conclusies van de Raad over cyberdiplomatie, die de Raad Algemene Zaken op 10 februari 2015 heeft aangenomen.

Ontwerpconclusies van de Raad over cyberdiplomatie

De Raad van de Europese Unie,

ONDERKENNEND dat cyberspacekwesties, met name cyberbeveiliging, de bevordering en bescherming van de mensenrechten in de cyberspace, de toepassing van het bestaande internationale recht, de rechtsstaat en de gedragsnormen in de cyberspace, internetgovernance, de digitale economie, cybercapaciteitsopbouw en -ontwikkeling en strategische cyberbetrekkingen aanzienlijke mogelijkheden bieden, maar ook voortdurend evoluerende uitdagingen stellen voor het extern beleid van de EU, waaronder het gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid,

AANVOEREND dat de EU en haar lidstaten deze horizontale en complexe kwesties moeten aanpakken door middel van een coherent internationaal cyberspacebeleid dat de politieke, economische en strategische belangen van de EU bevordert, en dat zij verder in overleg moeten treden met de belangrijkste internationale partners en organisaties, alsmede met het maatschappelijk middenveld en de particuliere sector,

ONDERSTREPEND dat een dergelijk beleid gebaseerd moet zijn op de bestaande beleidsdocumenten, met name de conclusies van de Raad over de digitale agenda voor Europa¹, over de eerste verjaardag van het strategisch EU-kader en het EU-actieplan inzake mensenrechten en democratie², over de EU-strategie inzake cyberbeveiliging³ en over internetgovernance⁴,

¹ documenten 10130/10 en 9981/1/10 REV 1 (mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's - Een digitale agenda voor Europa (COM(2010) 245 definitief/2)).

² documenten 12559/13 en 11855/12 (het strategisch EU-kader en het EU-actieplan inzake mensenrechten en democratie).

³ documenten 12109/13 en 6225/13 (gezamenlijke mededeling aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's: Strategie inzake cyberbeveiliging van de Europese Unie: Een open, veilige en beveiligde cyberspace (COM JOIN(2013) 1 final).

⁴ documenten 16200/14 en 6460/14 (mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's: Internetbeleid en -governance - De rol van Europa bij het vormgeven van de toekomst van internetgovernance (COM(2014) 72 final).

INDACHTIG de recente terroristische aanslagen in Frankrijk en BEVESTIGEND dat er een alomvattende aanpak van de bestrijding van terrorisme moet komen waarbij verschillende maatregelen op verschillende beleidsterreinen moeten worden genomen, ook op het gebied van vervoer, financiën, informatietechnologieën en in de betrekkingen met derde landen, zoals bepaald in de gezamenlijke verklaring van de ministers van Justitie en Binnenlandse Zaken tijdens hun informele bijeenkomst in Riga op 29 en 30 januari 2015.

HERHALEND dat de EU op het standpunt staat dat de normen, beginselen en waarden die de EU er in de concrete wereld ("offline") op na houdt, met name de Universele Verklaring van de rechten van de mens, het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten, het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, het Verdrag inzake de rechten van het kind en het Handvest van de grondrechten van de EU, ook in de cyberspace moeten gelden en bescherming genieten,

HERINNEREND aan het wezenlijke belang van de bevordering en bescherming van een gezamenlijke, open, vrije en veilige cyberspace die de fundamentele Europese waarden democratie, mensenrechten en rechtsstaat ten volle weerspiegelt en eerbiedigt,

DE NADRUKE LEGGEND op het belang van vertrouwen door grotere beschikbaarheid, veiligheid, betrouwbaarheid en interoperabiliteit van onlinecommunicatie en vaststellend dat de beveiligde doorstroming en behandeling van gegevens bijdraagt aan economische groei,

OVERWEGEND dat het toenemend aantal internationale fora en bilaterale en multilaterale bijeenkomsten en processen op het gebied van cyberspace het voor alle belanghebbenden moeilijker maakt daar in voldoende mate aan deel te nemen,

BESEFFEND dat het ontwikkelen van een overkoepelend en coherent discours over cyberkwesties van de EU cruciaal is, gelet op de zich uitbreidende en complexe internationale besprekingen,

VERKLAART HET VOLGENDE:

BESCHOUWT het als essentieel en doorslaggevend dat er verder wordt gewerkt en uitvoering wordt gegeven aan een gemeenschappelijke totaalaanpak van de EU voor cyberdiplomatie op mondiaal niveau die:

- de mensenrechten bevordert en beschermt en gebaseerd is op de fundamentele waarden van de EU wat betreft democratie, mensenrechten en de rechtsstaat, met inbegrip van het recht op vrijheid van meningsuiting, toegang tot informatie en het recht op privacy,
- waarborgt dat het internet niet wordt misbruikt om haat en geweld te voeden, en dat het internet, met zorgvuldige inachtneming van de fundamentele vrijheden, een forum voor vrije meningsuiting blijft, waarbij de wetgeving ten volle wordt geëerbiedigd,
- een cyberbeleid bevordert dat rekening houdt met gendergelijkheid,
- de groei, de voorspoed en het concurrentievermogen van Europa bevordert en de kernwaarden van de EU beschermt, onder andere door de cyberbeveiliging te versterken en de samenwerking bij het bestrijden van cybercriminaliteit te verbeteren,
- bijdraagt aan beperking van bedreigingen van de cyberveiligheid, aan conflictpreventie en een grotere stabiliteit in de internationale betrekkingen door het gebruik van diplomatieke en juridische instrumenten,
- de inspanningen ter versterking van het multistakeholdermodel van internetgovernance bevordert,
- open en welvarende samenlevingen stimuleert via maatregelen voor cybercapaciteitsopbouw in derde landen, die bijdragen tot de bevordering en bescherming van het recht op vrijheid van meningsuiting en de toegang tot informatie, en die de burgers in staat stellen ten volle gebruik te maken van de sociale, culturele en economische baten van de cyberspace, mede door het bevorderen van een beter beveiligde digitale infrastructuur,
- het delen van verantwoordelijkheden onder relevante belanghebbenden bevordert, onder andere via samenwerking tussen de publieke en de particuliere sector, alsmede door onderzoeks- en academische instellingen over cyberkwesties,

WIJST EROP dat deze conclusies van de Raad de bevoegdheidsverdeling tussen de EU en haar lidstaten en de toekenning van bevoegdheden aan de instellingen van de EU onverlet laat,

EN

VERZOEKT de EU en haar lidstaten om, onder eerbiediging van hun respectieve bevoegdheden en het subsidiariteitsbeginsel, samen te werken om de in deze conclusies vervatte strategische doelstellingen te verwezenlijken,

Bevordering en bescherming van de mensenrechten in de cyberspace

ONDERSTREEPT dat de mensenrechten en de fundamentele vrijheden van personen, zoals die zijn neergelegd in de relevante internationale instrumenten, moeten worden geëerbiedigd en gehandhaafd, zowel online als offline, en IS VERHEUGD OVER het feit dat dit beginsel ook is bevestigd door de VN-Mensenrechtenraad⁵ en de Algemene Vergadering van de VN,

ROEPT de EU en haar lidstaten ERTOE OP:

- de mensenrechten en de fundamentele vrijheden, waaronder begrepen vrijheid van meningsuiting, vergadering en vereniging, toegang tot informatie, bescherming van de persoonlijke levenssfeer, een doeltreffende voorziening in rechte en een eerlijk proces, in de cyberspace te bevorderen en te beschermen, en hun gemeenschappelijke standpunten in de desbetreffende regionale en mondiale fora met overtuiging uit te dragen en krachtig te verdedigen,
- actief bij te dragen aan de handhaving van internationale verplichtingen op het gebied van de mensenrechten in de cyberspace,
- de mensenrechten van slachtoffers van ernstige en georganiseerde criminaliteit in de cyberspace te beschermen door doeltreffende onderzoeken en vervolgingen te stimuleren die het de bevoegde autoriteiten mogelijk maken tijdig toegang te krijgen tot elektronisch bewijsmateriaal, met volledige inachtneming van het internationale recht en de grondrechten, waaronder de bescherming van persoonsgegevens,

⁵ A/HRC/RES/20/8.

- de uitwisseling tussen alle belanghebbenden van goede praktijken inzake de bevordering en bescherming van de grondrechten in de cyberspace, met name de vrijheid van mening en van meningsuiting en het recht op privacy, aan te moedigen,
- een universele, betaalbare en gelijke toegang tot het internet, en met name de empowerment van vrouwen en meisjes in de beleidsontwikkeling en het internetgebruik, te bevorderen,

VERZOEKT de EU en de lidstaten de uitvoering van de EU-richtsnoeren inzake de vrijheid van meningsuiting online en offline en van de EU-richtsnoeren betreffende mensenrechtenverdedigers te bevorderen en er beter gebruik van te maken, met name door:

- beste praktijken te ontwikkelen en te promoten om ervoor te zorgen dat de mensenrechten online geëerbiedigd worden, onder meer in het kader van de export van technologieën die kunnen worden gebruikt voor bewaking of censuur door autoritaire regimes,
- de inspanningen van derde landen te ondersteunen om de toegang van hun burgers tot en het veilig gebruik van informatie- en communicatietechnologie (ICT) en het internet te vergroten en te verbeteren,
- aan bewustmaking en empowerment van belanghebbenden te doen wat betreft het gebruik van ICT en internet ter bevordering van de mensenrechten en de fundamentele vrijheden in de cyberspace,

Gedrag norms en toepassing van het bestaande internationale recht op het gebied van de internationale veiligheid

IS INGENOMEN MET de werkzaamheden van de VN-groep van regeringsdeskundigen inzake ontwikkelingen op het gebied van informatie en telecommunicatie in de context van de internationale veiligheid, in het bijzonder met haar verslag over 2013⁶, en de bereikte consensus over het feit dat het internationale recht, in het bijzonder het Handvest van de Verenigde Naties, van toepassing is op de cyberspace en van essentieel belang is om risico's te beperken en vrede en stabiliteit te handhaven,

⁶ A/68/98.

IS INGENOMEN MET de aanneming van een eerste reeks van vertrouwenscheppende maatregelen inzake cyberbeveiliging in het kader van de OVSE⁷ en ZIET UIT naar de uitvoering ervan alsmede naar de ontwikkeling van maatregelen die gericht zijn op het versterken van het vertrouwen en samenwerking,

HERHAALT dat de EU en haar lidstaten hebben toegezegd actief steun te zullen verlenen aan de ontwikkeling van dergelijke maatregelen door middel van een geconsolideerde en gecoördineerde benadering en ook in andere regionale fora zoals het Regionaal Forum van de ASEAN, ter beperking van het risico op misverstanden in hun betrekkingen, en moedigt de lidstaten daartoe tot een grotere betrokkenheid aan,

MOEDIGT de EU en haar lidstaten AAN:

- hun inspanningen op een samenhangende en gecoördineerde manier te concentreren, en actief bij te dragen aan de verwezenlijking van een internationale consensus over de wijze van toepassing van de bestaande internationale wetgeving in de cyberspace, en aan de ontwikkeling van normen voor verantwoordelijk gedrag van staten in de cyberspace, met het oog op meer transparantie en vertrouwen, in overeenstemming met de bepalingen van het bestaande internationale recht,
- de beginselen betreffende de aansprakelijkheid van staten voor internationale onrechtmatige daden met overtuiging uit te dragen en op nationaal, regionaal en internationaal niveau de nodige initiatieven te nemen om ervoor te zorgen dat deze beginselen ten volle worden geëerbiedigd en gehandhaafd in de cyberspace,
- met overtuiging het standpunt te verdedigen dat het bestaande internationale recht van toepassing is in de cyberspace,

BENADRUKT de belangrijke rol die de EU en haar lidstaten spelen in internationale beleidsdiscussies en -evenementen over cyberspacebeleid, zoals het "proces van Londen", gevolgd door conferenties in Boedapest en Seoul, en MOEDIGT hen AAN door te gaan met hun inspanningen ter ondersteuning van de komende internationale conferentie over cyberspace in Den Haag in 2015, door bij te dragen aan de positieve ontwikkeling en vooruitgang van dat proces, en tegelijkertijd te waken over de samenhang van de boodschappen die de EU uitstuurt,

⁷ Besluit nr. 1106 van de Permanente Raad over de eerste reeks van maatregelen van de OVSE tot vertrouwensopbouw ter vermindering van de risico's op conflicten ten gevolge van het gebruik van informatie- en communicatietechnologieën van 3 december 2013.

Internetgovernance

HERINNERT aan zijn onlangs aangenomen conclusies over internetgovernance⁸, waarin het standpunt van de EU over deze kwestie is vervat, en ONDERSTREEPT het belang van die conclusies, aangezien internetgovernance een integrerend deel is van de gemeenschappelijke totaalaanpak van de EU voor cyberdiplomatie.

Het vergroten van het concurrentievermogen en de welvaart van de EU

ONDERKENT dat het internet en de digitale technologie de ruggengraat zijn geworden van de economische groei in de interne markt van de EU en een kritieke bron waarvan alle economische sectoren afhankelijk zijn,

ONDERSTREEPT dat de EU de digitale interne markt moet stimuleren en het regelgevingskader ervan moet bevorderen, met het oog op de verdere ontwikkeling van concurrerende en duurzame Europese digitale ondernemingen en elektronische handel,

BENADRUKT dat de digitale economie slechts zijn werkelijke potentieel kan bereiken indien wordt gewaakt over de bescherming van onlinegegevens en van de onderliggende infrastructuur en domeinen die in toenemende mate met kansen en uitdagingen worden geconfronteerd door innovatieve technologieën zoals cloud, mobiele en sociale computing en analytische instrumenten toegepast op big data,

ONDERKENT het belang van grensoverschrijdende gegevensstromen voor het bevorderen van groei en economische ontwikkeling en voor het garanderen van vertrouwen door de beschikbaarheid, veiligheid, betrouwbaarheid en interoperabiliteit van onlinecommunicatie,

ERKENT dat het voor de EU belangrijk is een actieve rol te spelen in de besluitvorming over ICT-normen, waarbij zo ver mogelijk wordt gegaan in de ontwikkeling van mondiale of wereldwijd interoperabele normen die zorgen voor een hoog niveau van veiligheid, en stimulansen worden gegeven aan een concurrerende grensoverschrijdende onlinehandel en nieuwe bedrijfsmodellen aan de hand van inclusieve en bottom-upprocessen, rekening houdend met de lopende werkzaamheden in het kader van de OESO, onder andere inzake belastingkwesties,

⁸ doc. 16200/14.

MOEDIGT de EU en de lidstaten, samen met de particuliere sector, de technische en academische gemeenschappen en het maatschappelijk middenveld AAN werk te maken van open, onderling verbonden en betrouwbare oplossingen voor het tot stand brengen van een dynamisch, concurrerend en gunstig klimaat voor Europese industrieën en diensten, en er aldus voor te zorgen dat de EU zich doet gelden als mondiale speler en als markt voor investeringen en innovatie,

VERZOEKT de EU en haar lidstaten:

- specifiek de nadruk te leggen op het verder stimuleren van de digitale interne markt van de EU en de verbetering van de ICT-beveiliging, het bevorderen van vertrouwen in digitale techniek en het scheppen van de voorwaarden voor een intensiever gebruik van ICT en voor op ICT gestoelde groei;
- vooruitgang te boeken in de desbetreffende onderhandelingen binnen de betrokken internationale en multilaterale fora, en te ijveren voor de integratie van de digitale economie in hun respectieve agenda's;
- systematisch te overwegen om de problemen in verband met gegevensbescherming aan te pakken in samenwerking met belangrijke internationale partners en landen, en een hoge mate van IT-beveiliging, met inbegrip van normen op dat gebied, te handhaven, en daarbij de mogelijkheden te verkennen om de interoperabiliteit en overdraagbaarheid van gebruikers-inhoud en -gegevens tussen verschillende digitale platforms te bevorderen;
- het Verdrag van de Raad van Europa tot bescherming van personen met betrekking tot de geautomatiseerde verwerking van persoonsgegevens te promoten als een minimumnorm voor gegevensbescherming in derde landen,
- markttoegang te ondersteunen, in een geest van wederkerig en wederzijds voordeel met derde landen, bij het onderhandelen over overeenkomsten, rekening houdend met de waarden en normen van de EU, met inbegrip van gegevensbescherming,

Cybercapaciteitsopbouw en -ontwikkeling

WIJST NOGMAALS OP het belang van cybercapaciteitsopbouw in derde landen als een strategisch onderdeel van de zich ontwikkelende inspanningen van de EU op het vlak van cyberdiplomatie voor de bevordering en bescherming van de mensenrechten, de rechtsstaat, veiligheid, groei en ontwikkeling,

BENADRUKT het belang van de toegang tot en het gebruik van open en veilige ICT met het oog op economische groei en innovatie, het bespoedigen van de vooruitgang en het aanjagen van wereldwijde politieke, sociale en economische ontwikkeling,

BESEFT dat het noodzakelijk is de rechtsstaat te propageren en de toegenomen georganiseerde criminaliteit en onrechtmatige handelingen in de cyberspace te bestrijden, overeenkomstig de mensenrechten en de internationale overeenkomsten inzake wederzijdse rechtshulp,

BLIJFT ijveren voor het Verdrag van de Raad van Europa inzake cybercriminaliteit als kader voor internationale samenwerking,

MOEDIGT de EU en haar lidstaten STERK AAN:

- een coherente totaalaanpak inzake cybercapaciteitsopbouw te ontwikkelen die enerzijds technologie, beleid en de ontwikkeling van vaardigheden verenigt in het kader van een ruimere en overkoepelende ontwikkelings- en beveiligingsagenda van de EU, en het anderzijds gemakkelijker maakt een doeltreffend EU-model voor cybercapaciteitsopbouw te ontwerpen;
- cybercapaciteitsopbouw volledig te integreren in bredere mondiale benaderingen op alle domeinen van de cyberspace, onder meer door nauwe samenwerking met de academische wereld en de particuliere sector, en met het Europees Agentschap voor netwerk- en informatiebeveiliging (Enisa), het Europees Centrum voor de bestrijding van cybercriminaliteit van Europol en het Instituut voor veiligheidsstudies van de EU⁹
- nieuwe initiatieven inzake cybercapaciteitsopbouw te ondersteunen die de balans opmaken van, voortbouwen op en een aanvulling vormen op bestaande initiatieven waarin de nadruk wordt gelegd op het belang van toegang tot en ongehinderd, ongecensureerd en niet-discriminerend gebruik van open en veilige ICT ter bevordering van open samenlevingen en om economische groei en sociale ontwikkeling mogelijk te maken;
- waar passend duurzame cybercapaciteitsopbouw te bevorderen, in samenwerking met internationale partners, en de financiering te stroomlijnen en te prioriteren, onder meer door ten volle gebruik te maken van de relevante externe financieringsinstrumenten en programma's van de EU;

⁹ Binnen hun respectieve mandaten.

- het Verdrag van de Raad van Europa inzake cybercriminaliteit op internationaal niveau te promoten als het wettelijke referentiekader voor internationale samenwerking bij de wereldwijde bestrijding van cybercriminaliteit, en steun te bieden aan derde landen om tot dit verdrag toe te treden en een minimaal nationaal wetgevingskader in te voeren ter bestrijding van cybercriminaliteit, alsmede ter ontwikkeling van de noodzakelijke onderzoeks- en vervolgingscapaciteit;
- de toenemende cyberdreigingen en -uitdagingen aan te pakken door de veerkracht van kritieke informatie-infrastructuur te verhogen en door de nauwe samenwerking en coördinatie tussen de internationale belanghebbenden te versterken via initiatieven zoals het opbouwen van vertrouwen, de ontwikkeling van gemeenschappelijke normen, internationale cyber-oefeningen, bewustmaking, opleiding, onderzoek en onderwijs, en mechanismen voor respons bij incidenten,
- gebruik te maken van de expertise van de nationale cyberbeveiligingsorganisaties, waaronder de computercrisisteam, hightech-criminaliteitsbestrijdingseenheden en andere bevoegde nationale instanties,

Strategische samenwerking met belangrijke partners en internationale organisaties

BESEFT dat, gezien de wereldwijde en horizontale aard, werkingssfeer en reikwijdte van de digitale sfeer, de meeste beleidsbeslissingen over vraagstukken in verband met de cyberspace internationale implicaties hebben die actieve internationale betrokkenheid, samenwerking en coördinatie in de EU vereisen,

BENADRUKT dat er zich vele recente ontwikkelingen inzake de cyberspace hebben voorgedaan in verschillende internationale organisaties, met name de VN, de Raad van Europa, de OVSE, de OESO, de NAVO, de AU, de OAS, de Asean, het Regionaal Forum van de Asean (ARF), enz.,

MOEDIGT de EU en de lidstaten AAN om in het kader van doeltreffende beleidscoördinatie cyberdialogen voor te bereiden, en daarbij dubbel werk te vermijden en rekening te houden met de ruimere politieke en economische belangen van de EU, die door alle EU-actoren collectief worden bevorderd,

HERINNERT ERAAN dat de EU reeds gestructureerd en overkoepelend cyberoverleg is begonnen met de VS, China, Japan, India, Zuid-Korea en Brazilië, en dat de onderhandelingen om dergelijke besprekingen te openen momenteel aan de gang zijn met andere partners; voorts zijn talrijke sectoriële dialogen over ICT, georganiseerde criminaliteit en de mensenrechten lopende, teneinde vertrouwen op te bouwen alsmede platforms te bieden voor het uitwisselen van beste praktijken, het propageren van de mensenrechten en de rechtsstaat, het verbeteren van de veiligheid en het aanpakken van punten van gemeenschappelijke zorg,

HERHAALT de in de EU-strategie inzake cyberbeveiliging gedane oproep om:

- gebruik te maken van in de lidstaten aanwezige deskundigheid op het gebied van cyberbeleid en van hun uit bilaterale afspraken/samenwerking opgedane ervaring voor het ontwikkelen van gemeenschappelijke EU-boodschappen over cyberspaceaangelegenheden,
- te streven naar een samenhangend cyberspacebeleid van de EU door nauwer overleg met belangrijke internationale partners en organisaties, verbeterde coördinatie inzake wereldwijde cybervraagstukken, integratie in de strategische externe betrekkingen en verbetering van het intern overleg;
- het ontwerpen van nationale beleidsmaatregelen, strategieën en instellingen ter zake in derde landen te ondersteunen met het oog op het ontsluiten van het volledige economische en sociale potentieel van ICT, de ontwikkeling van veerkrachtige systemen en het beperken van cyberrisico's voor de EU;

VERZOEKT de EU en haar lidstaten:

- erop toe te zien dat de Europese activiteiten in de cyberspace en de nationale beleidsmaatregelen, wetten en initiatieven zo worden ontworpen dat zij het mogelijk maken tot een coherente aanpak te komen en dubbel werk te voorkomen;
- de coördinatie van de dialogen met de partners te verbeteren en hen te betrekken bij bilaterale, regionale en mondiale verbanden;
- nauwe contacten te onderhouden met de betrokken internationale organisaties waar de belangrijkste digitale ontwikkelingen plaatsvinden;

- maatschappelijke organisaties, de particuliere sector, de technische en academische gemeenschappen, waar passend, te betrekken bij de ontwikkeling en uitvoering van het EU-cyber-spacebeleid;
- informatie uit te wisselen over hun bilateraal cyberoverleg,

EN

MOEDIGT de EU en haar lidstaten AAN de aan de gang zijnde tenuitvoerlegging van deze conclusies te steunen door de strategische doelstellingen van de EU voortdurend te evalueren en door prioriteiten te bepalen voor de cyberdiplomatie van de EU,

VERZOEKT de lidstaten, de Commissie en de hoge vertegenwoordiger regelmatig aan de Raad verslag uit te brengen over de tenuitvoerlegging van deze conclusies en MOEDIGT regelmatige samenwerking AAN tussen de bevoegde voorbereidende instanties van de Raad, in het bijzonder met de Groep vrienden van het voorzitterschap (cybervraagstukken), die moet blijven fungeren als forum voor een alomvattende en horizontale coördinatie en samenwerking in het kader van het cyberbeleid van de EU.
